Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 10

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-8

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника — Парақ / Страница № 1

Ғылыми-технологиялық прогрестің адамзатқа әсері

Заман... Заман уақытпен қатысқан қарқында дамуда. Өткенге көз жүгіртіп қарасақ, бұл білім келісу құндылық тудырмасы анық. Өткен жылдардан бүгінгі ғасыр асып, бүгінгі заманнан келер заман асады. Заманмен бірге адамзат та дамуда. Әлде, сонда да, заман адамзатпен бірге дамуда ма?

Мен жиырма бірінші ғасыр, ғылыми-технологиялар заманының туласы, бұл заманның құндылығы. Қазір техникаларды көру, Білімсіз құралмен іске кету үшін, күнделікті өмір сүру тіпті мүмкін емес. Бұл білімнің арқасында 21 ғасыр адамдары түрлі ыңғайлы технологиялар арасында өмір сүруде. Біздің күнделікті жағдайларды, жұмыс істеп, тіпті жұмысқа барудың өзін технологияларсыз істей алмаймыз. Сонда, бұл жердің өзінде ғылыми-технологиялардың адамзатқа деген әсерін көруге болады. Бірақ бұл прогрестің адамзатқа әсерін толық айта кету үшін оның пайдалы және зиянды жақтарына тоқталу керек деп санаймын.

Пайдалы жағы жайлы айтсам, бұл әлбетте - өмір сүру ыңғайлылығы. Әлемнің көп бөлігіндегі жұмысты технологиялар атқарады. Тіпті бір техникалық құрал бірнеше функцияны іс бола алады. Мысалы, ұялы телефон. Ол арқылы есептеуге, алыс жерден хабарласуға, түрлі-түсті ақпаратты білуге, суреттерді сақтауға, картаны көруге болады. Айта берсек, функция тізімдері жалғаса бермек. Ал, бұл, жаңа кетсек, бір-ақ технологияның істей алатын тізімдері. Технологиялар арқылы, қазір, дәмді тамақтана аламыз, техника өзі жасап береді. Түрлі заводтарда да олардың күні жоқ. Транспорт түрлерінің аты білек.

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Ертегілерге ұшатын кілемді армандаған болатын, ата-бабаларымыз. Қазір бірінші жерден екінші жерге ұшу күнделікті жағдайға айналған.

Ғылыми-технология күннен-күнге дамуда. Адамзат алдағы уақытта виртуалды көзілдік арқылы 3D форматтағы виртуалды саяхаттарды бабындай алу, дрон көмегімен қозғалу, мектептегі сабақты виртуалды көзілдікпен сабақ үйрету, қорғату сияқты істерді алға қойып отыр. Қазір біз үшін бұл мүмкін емес болып тұрғандай мүмкін. Алайда келешекте бұл әбден мүмкін. Өткен ғасырда өмір сүрген ата-әжелеріміз қазіргі технология жетістіктеріне әлі сене алмай тұр. Сол сияқты біз де сене алмаймыз. Бұл — заман дамуы.

Ал бұл қарқынды жетілдіріліп келе жатқан прогрестің адамзатқа кері әсері жайлы тоқтала кетсек, бұл — адамзаттың өз алдында пайда болған ортақ алаңдатпай бастады. Мысалы, бұл технологиялардың біздің өмірімізде көбеюімен, тіпті үйден шығу қажеттілігі болмай қалды. Азық-түлікті, киім-кешек келетін затты онлайн дүкен арқылы ала аламыз. Міне, соның себебінен табиғат аясына, таза ауаға шығатын адамдар саны азаюда. Сондай-ақ басқа адамдармен бетпе-бет кездесудің өзі қазір ауыр мәселе. Бұның салдарынан қазіргі таза болмаған ұрпақ жалғыз болып өсіп келе жатыр. Бұлай жалғаса берсе, болашағымызды елестету қорқынышы үйрілмеді. Сонда болашақта біздің орнымыз жұмыстардан айырылып, роботқа айналмаймыз ба кім білсін?

Яғни, осы эссеге, ғылыми-технологиялық прогрестің адамзатқа пайда да, залалды жағы да бола алатынын көрдім.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ «ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / *Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ*

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 10

Облысы / Область .... Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-ке-8

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 3

Бұл ұшқыны өмірдің әрі не бола алатынын да білмадым. Эссемді қорытындылай келе, алдыңғы кіріспе бөлімде қойылған сұрақтың жауабын тапқаныма сенімді екенімді айта аламын. Мен үшін заман адамзатпен дамуда. Адамзат өзі дамыған сайын, айналасын да дамытады. Соның арқасында заман да дамып, өзгереді. Тек, бұл даму адамзаттың өзін кері жүрін жалмаса болғаны! Осымен эссемді аяқтағым келеді!

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 11

Облысы / Область .... Предмет қазақ тілімен әдебиет

2-028-kl-13

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника   Парақ / Страница № 1

Ұлттық салт-дәстүрлердің танымы

Қазақ халқы ерте кезден салт-дәстүр, ұлттық құндылық пен қазақ халқына тән ерекшеліктерді балаларына сіңіріп, дәріптеп, қастерлеген. Ата-баба салтынан сақталып келе жатқан үрдісті үзбей, керісінше өскелең ұрпаққа жеткізіп, санасына құйып отырған. Осылайша, ғасырлар бойы, ұрпақтан-ұрпаққа мұра ретінде қалып отырған. Бұндай керемет бірлік барлық ұлттарда кездеспейді. Жартын жолдан үзіліп, не болмаса мүлдем құрылмаған. Сол себепті де салт-дәстүрге салғырт қарау, менің ойымша дұрыс емес.

Мен - Қазақстан азаматшасымын. Осы елде туылып, ес жинаған, кіндік қаны тамып, барлық салт пен дәстүрлерді бойыма сіңірген, нағыз қазақ баласымын. Кішкентай кезімнен, әженің қолында өскендіктен, ол кісі құлағыма қазақ халқының ауызша әдебиетін құйып, толтырып тастаған (болар). Оның үстіне, ата-анамның бала кезінен айтып келе жатқан, тұсау кесудің дәстүрі, бір ұру салты, бата жетпес құндылықтары. Осы кереметтерді естіп өскен мен, бала тәрбиесінде, ұлттық өнер мен алтыннан да қымбат дәстүрлеріміз, үлкен маңызға ие екенін айта аламын.

Айтып өтейін, „қазақ" халқы ұлт мұрасын қатты бағалап, қорғайды. Бұндай қазына іспеттес, құндылықтарымыздың саны аз емес. Ал солардың ішінде, маңызды жағынан, ең ұнайтыны - тұсаукесер дәстүрі. Неге десеңіздер, бұл дәстүрдің тәрбиелік мәні мен адам өмірінің басы, маңызды бөлігі, басталады. Алдымен, сәби туылып, жүруге әрекет етіп жүрген сәтін бақылап, еңбектеуін жүрген сәтінен соң дәстүрді жасайды. Баланың аяғына әртүрлі-түсті жіппен байланған, ала бауды байлап, ақ матамен тәй-тәй басқызады. Бұдан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 11

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-022-кl-13

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 2

тәрбиелік мән, бала өскенде, әкесінің ала жібін аттамасын деген мақсатта. Ақ матаны кесу, қойдың басы, ақ бауын ұсынып, оның орындалуын тілейді. Содан соң, баланың алдына, түрлі құнды заттар қойып қояды. Мысалы, қалам-дәптердің шығуы болуы, домбыра-сырнай жақын болғаны, қалам-дәптерлік пен доп-спортшы болағын болжайтын. Тұсауы кесілген сәби қай затты алатыны десе, өз еркінде. Қайта, оның арқасында, отбасы мүшелері, баланың қай бағытқа бейім болатынын білетін болады. Бұл дәстүрдің тағы бір ерекшелігі, тұсауында кім кессе, сол адамға ұқсап, жартын өсуің. Әрине, бұл нақты бағыт саналмағандықтан, көбісі оны елемейді. Алайда оның мәнінде ұқсап кеткен жағдайлар аз емес. Міне, сондықтан да, бұл дәстүрді орындауда жіті назар салып, тұсаукесер адамды, біраз ойланып, таңдайды екен. Осы орайда мен өз пікірімді қоса кетсем, бұл жерде ұқсап кетуден, қорқудың қажеті жоқ. Қалай жүріп-тұруың, тұсауыңды кескен адамға емес, тікелей өзіңе байланысты екені анық. Не дегенмен, дәстүрдің аты дәстүр, қалай бар, солай қабылдағанымыз дұрыс па секілді.

Қарап отырсақ, мысал ретінде келтірілген бір ғана дәстүрде, соншалықтың көп ой-мағына мен тәрбиелік түйіні мол, ұшан құнды ой жатыр. Ал қазақ халқында, мұндай дәстүрлердің саны өте көп. Бұл біздің рухани құндылығымыздың мол екендігін дәлелдейді. Салыстырмалы түрде Еуропа елдерінен АҚШ мемлекетін алайық. Американдықтарда көбінде "дәстүр" деген түсінік жоқ. Дөрекі айтқанда, біз оларды рухани кедей халықтар қатарына аламыз. Алайда, олардың өзінше бала өсіру салты бар. Осы тұста, „Әр үйдің салты басқа, иттері қара қасқа" деп айтуға болады. Бірақ та, әрбір ұлттың өзіндік, өзіне тән дәстүрі-

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 11

Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-ҚӘ-13

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 3

нің баланың жан сезімі. Не деген ұлт боп қалыптасқаннан бері, неке қара мемлекет болып сақ, ұрпаққа қалдырар рухани байлығының болуы маңызды белгілердің бірі сияқты.

Қорыта келе айтарым, ұлттың салт-дәстүр, тұтастай бір мемлекеттің бабаларының тарихы, оның болуына, белгілі-бір рөл атқаратын құндылығы. Ұлттың келешегі үшін, осы салт-дәстүрлерімізді алға қарай жеткізу, біздің ең бірінші мақсатымыз. Сондықтан да, тарихымыз мол, рухани бай, бірлікті еркін ұлтты ел болуымыз үшін, әрбір мұрамыз бен мұраларды сақтап, қадірлеуіміз қажет. Соңында, жүректен шыққан нәзік тілімді, мына өлең жолдарымен аяқтағым келеді.

Қадірлеймін бабалардың дәстүрін,
Құрметтеймін сыйы той бұл, біздің
Ұлтымның қасиеті бұл бәлкім,
Дәріптеймін, сақтап өтем мәңгі күн!

Ұлтымның, салт пен дәстүр тарихымен,
Жүрегімен ұмытпаған жалғастырып
Арманым, елдің болу салтын
Ардақтап биік болсақ ұлт тұғырын!

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 11

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-К1-4

Парақ / Страница № 1

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Халықтың салт-дәстүрлердің маңыздылығы

Қазақ халқында сан ғасырлардан бері келе жатқан ең құнды мұраға ие байлығымыз, яғни салт-дәстүрлеріміз қазіргі кезге дейін әлі бүгінгі қазақтың жүрегінде бағалы бір орынға ие. Қазақ деген ұғым қалыптаса бастағаннан-ақ, ол дәстүрлерінің өзінің бастауын алады. Сол уақыттан бері келе жатқан әдет-ғұрыптар, салт-дәстүрлер әлі де өздерінің маңыздылығын жоғалтқан емес және жоғалтпайды да, себебі ол біздің бабаларымыздан қалған тұмар, [illegible] ата-бабамыздан алатын ең бағалы құндылығымыз.

Халықтың салт-дәстүрлерінің тәрбие-[illegible] жоғары болады емес пе? [illegible] бесігінде [illegible] балаларымызды, [illegible] сол бір мәдениетінің [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Сонымен, қазақ [illegible] тек тіл [illegible] [illegible] [illegible]

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ «ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя ____ Класс 11

Облысы / Область ____ Предмет қазақ тілі [illegible]

2-028-K1-4

Парақ / Страница № 2

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

қатты [illegible] иә, [illegible] тілін
жоғалту тұрғысынан болар, бір ғана
тілде сөйлеу, бір ғана мәдениетті
ұстану [illegible] солар, бірақ өзге тілдің
[illegible] тілімізге [illegible], десе-
[illegible] қандай әлемде тұрып жатқанын
[illegible] ата-бабаларымыздан
қалған [illegible] болашақты
жоғалтпау үшін!

Жас-ұрпақтарымыз [illegible] жағдайды [illegible]
болашақта қазақшылықты айтып
кеткенде, [illegible] ал [illegible] [illegible]
[illegible] жат-жұрттың өзінің
бір [illegible] болар, тіпті сол
[illegible] бері сақталып, бүгінгі
[illegible] [illegible] тілдің тарихымыздың
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ [illegible]

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 9

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-2

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 1

Жалынды жастар - жарқын болашақ

Жастардың жарқын болашақ екеніне күмәнім жоқ. „Мен жастарға сенемін" деген қазақ ақынының (сөз) сол кездегі өлең жолдарынан-ақ сол кездегі болашақ жастардың маңызы зор екенін, оларға үлкен сенім артқанын түсіне аламыз. Қазіргі жастардың Жаңа Қазақстанға қосып жатқан үлесі аз деуге келмейді. Біреуі елдің көркеюіне дүниен үлес қосып жатса, біреуінің еңбегімен аты шығып жатыр. Қысқасын айтқанда, бір-бірінен асып түсіп жатқандар көп. 2019 жыл „жастар жылы" болғанын бәріміз білетін шығармыз, ал жастар жылы бізге не берді деп ойлаймын?

Менің ойымша, жастар жылының бір жылда сол кездегі және қазіргі Жаңа Қазақстанға сіңірген еңбектері аз болмады, сонымен қоса еліміздің елімізге қосқан үлесі елеусіз қалмағаны да анық. 2019 жылдың „жастар жылы" болып сайланғанында көп [illegible] адамдардың жиі айтатын сөзіне айналған: „Қойшы сол жастар жылын, түкке де пайдасы жоқ, адамша бір өзекті мәселемен айналысса қайтеді?" (Мысалы) Мен мұндай пікірмен келіспеймін, келісімде келмейді. Меніңше, 2019 жылы сайланған жастар жылының сол кездегі Қазақстанға да, қазіргі десеңіздер осы „Жаңа Қазақстан"ға қосқан үлесі (жетерлік) (Оған келтірер менің дәлелім) олар ойлағаннан да жетерлік болды деп санаймын. Оған келтірер менің дәлелім: ең бірінші көзге түскен жастардың ашылуы елімізге келген пайдалар деп, мысалыға айтар болсам: өзін-өзі қатарларының бой көтеруі. Бұл жастар жылынан кейінгі көрінген жастардың ашылуының бірден-бір нәтижесі деп көремін. Өткізген іс-шараларға

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік | Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 9

Облысы / Область .... Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті.

АКМ АКМ АКМ **2-028-кl-2** АКМ АКМ АКМ

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника   Парақ / Страница № 2

қолдап, түрлі орын иеленулері және олардың жеке тұлға ретінде өсіп жетілуі. Бұл жөнде мен шешім ретінде таяуда шығармашылық жақтан „Жайдарманды" (айтыс) қосқым келеді. Жайдарман – жалынды жастар ортасы. Бұл жақта жастар саналық өзін байқап келеді және менің ойымша бұл да жастар жалынының арқасында. Жастардың түрлі орындарды иеленуі, олардың жеке тұлға ретінде өсуіне, сонымен қоса Қазақстанымыздың өркендеуіне үлкен үлестер қосып жатыр деген ойдамын.

Қорытындылай келе, біздің елдің жарқын болашағы жалынды жастар екеніне еш күмәнім жоқ. Алдағы айбатты жастарымыздың ұрдайын қолдауға дайынмын және олардың елімізді тек оң биіктен ғана танытады деп үміттенемін. Тек алға!

Жалынды жастар, қайратты жастар,
Кім болса да сол болсын...
Көріктер сізді, көріктер бізді
Тек қана сол биіктен!

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 10

Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кл-14

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Эссе

"Ғылыми-технологиялық прогрестің адамзатқа әсері"

Қазіргі заманға сай ғылыми технологиялардың маңызы өте зор екенін байқауға болады. Күннен күнге адам баласы дамыи берген сайын жаңа иновациялық технологиялар жарық көруде. Жаңа технологиялардың біздің өміріміздегі көмекшіміздеп айтсада болады. Себебі сол технологиялардың бірін күнделікті өмірде қолданып жүрміз яғни ұялы телефондар. Адам қазіргі кезде телефонсыз өмір сүре алмайды. Мысал ретінде келтіретін болсам егер сіз ұялы телефоныңызда үйде ұмытып кететін болсаңыз, қаншалықты байлаулы екенін түсінесіз. Себебі барлық ақпараттар сақталған..

Негізі адамзат өміріне жеткен технологиялардың пайдасы да, керісінше зияны да бар. Күннен күнге технологии дамыи берген сайын адамның қолы ұзарғанымен, кейбір робот технологиялар адамды алмастыра алмайды. Көптеген жұмыстарды технологиялар орындауда бірақ түбінде адамның қызметі жете алмайды себебі сол технологияның адамның өзі жасағанын ескерсек өзіне ұқсас адамды жасай алмайды. Бағана жазып кеткендей адам өміріне технологияның септігін тигізуі жаман яғни зиянды тұстары және пайдалы тұстары бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя
Класс 10
Облысы / Область
Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-14

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника
Парақ / Страница № 2

Сол екі жағдайды біртіндеп түсіндіріп жазып кетсем.

Адам өмірінің (пай) технологиялардың пайдасы.

Біздің күнделікті өмірдегі әрбір қимылымыз технологияға байланысты. Қазіргі өмірде барлығы [illegible] телефон арқылы жауға болады. Бұл біз үшін пайдалы және көп уақытты үнемдейді.

Зиянды жағы туралы айтатын болсам. Біз, барлығымыз технологияға тәуелдіміз. Кезінде ата-аналарымыздың заманына олардың балалық шағына көз жүгіртіп кетсек. Кезінде технологиялар жоқ кезде балалар далада таңнан кешке дейін ойнап жүрді. Үсті бастары шаң-шаң [illegible] көшеде ойнап жүрген. Қазіргі балаларға ұялы телефонды беріп қойса бойы күндері ойын ойнаумен өтеді. Тағы бір айта кететін жайт технологияның пайдасы бар болғанымен денсаулыққа зияны өте көп аз қозғалыс болғанның себебінен, күндіз түні телефонға телміріп қараудың себебінен денсаулықтың нашарлауы әден шықты.

Қорытынды айта келетін болсақ технологияны пайдалансақ оны біраз шамасына сай. Адамның басты байлығы денсаулық.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ «ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя — Класс 11

Облысы / Область — Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-9

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника — Парақ / Страница № 1

1) Ұлттық салт-дәстүрлердің тағылымы

Әр елдің өзіндік ерекшелігі, өзіндік айқын бейнелері болады. Мәдениетпен жеке салттары, басқалардан бөлек нұрландырады. Өзіңіз білетіндей біздің елдің салттары тіптен көп, керегі де керек емесі де жетіп артылады. Әлі де біз зерттеп бітпеген ежелгі дәстүрлер аз емес. Бұл дәстүрлер бізге не береді, қолдануға, әрі қарай дамытуға жарамды ма?

Қазақ халқының сан түрлі дәстүрлерін саусақпен санап болмассыз. "Атадан мал қалғанша тал қалсын" деген мақал бар емес пе, ата-бабамыздан бізге қалдырған байлығын әлі де зерттеп жатырмыз. Осы жақында әлеуметтік желіде көптің көзіне түскен ескі "Махр" атты дәстүр бәріңізге таныс болар. Қарап тұрсаң қыз баланың болашағы үшін жақсы дүние, алайда XXI ғасыр үшін керек деп айта алмаспын. Оның себебі, жас қыздарымыз ойына келгенді сұрап өздерінде, өзгесінде қолайсыз жағдайға қалдыруда. Болып жатқан дүниелерге көзің түсіп отырып тіптен осы дәстүрді жойып жібергің келеді. Қарап тұрсаңыз бұл дәстүрлердің орнын "Қалың мал", "Ана сүті", "Қыз жасауы" секілді басқа жағдайлар баса алады. Қазіргі уақытта дамыту керек дәстүрлер деп қарттарға, шаңыраққа, балаларға қатыстыларын атап айтуға болады.

Мен, өз ойымды қорытындылай келе, барлық дәстүр жаман демеймін, бірақ, әрі қарай дамытуға, қолдауға келмейтін дәстүрлер бар екенін жасырмаймын. Әрине, ақша, байлық, үлкен той, сан-алуан салт-дәстүрлер еліміздің көркем үрдері болар, алайда "алтын көрсе періште жолдан таяды" демекші, жаңа заманда, әркім өзі үшін жаңғыртқан ескі дәстүрлердің қажеті шамалы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 10

Облысы / Область .... Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кl-7

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 1

Ғылыми-технологиялық прогрестің
адамзатқа әсері

Қазіргі кезде адамзат үлкен прогресс үстінде. Күн сайын жаңадан ашылып жатқан жаңалықтар адамзаттың дамуына үлкен үлес қосады. Ал ғылыми-технологиялық прогреске кемтік баға айтатын нәрсе көп.

Біріншіден, ғылыми-технологиялық ашылулар адамдардың өмірін жеңілдетіп, олардың күнделікті жасайтын шаруаларын тындыруға көмектеседі. Мысалы, шаңсорғыш машиналары, кір жуғыш және ыдыс жуғыш машиналар, үтік тағы да басқалары. Сонымен қатар, смартфон, компьютер, ноутбук және басқа да гаджеттер жатады. Шексіз интернет желісінде қалаған нәрсеңізді көріп, іздей аласыз.

Екіншіден, ғылыми-технологиялық прогрестің ең үлкен ашылуларына менің тағы қосым кемтігі - „виртуалды әлем". Адамның қалаған әлемге келмейді деуші. Мені қатты таңғалдырғаны - 3D көзілдірік, құлаққаптар арқылы өзіңді басқа әлемде отырғандай сезіну. Бұның бәрі адамзаттың іске асырған ғылыми-технологиялық прогресі. Менің ойымша, ғылыми-технологиялық прогресс адамзатқа тек оң әсер беріп қоймай, теріс әсер береді. Көпшілігі осындай керемет мүмкіндіктерді дұрыс пайдалана алмайды, адасады. Адамзаттың дамуына деп ойлап табылған нәрселерді, керісінше өзінің соңына қолданады. Мысалы, күні бойы гаджет ойнағанында теріс бағытқа түсіп кетуіне және денсаулықтың нашарлауына әкеліп соғады. Әсіресе, жастардың интернет желісіне тәуелді болуы, адамзаттың болашағы үшін қауіпті. Менің байқауым бойынша ғылыми-технологиялық прогресс сонымен қатар мүмкіндігі шектелген адамдар үшін де тиізген пайдасы мол.

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 10

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-к1-7

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 2

Нерв системасын бақылау арқылы түрлі протездер науқас адамдардың жетіспейтін мүшесін толықтыра алады. Сонымен қатар заманауи оталарда пайдаланатын лазер құрылғылары көп адамдарға жаңа үміт пен өмір сыйлайды. Мысалы маған. Мен туылғаннан бастап көзім нашар көреді. Балалықта менің мақсатым лазерлі ота жасату. Мұның бәрі ғылыми-техникалық прогрестің арқасында. Шыны айтсақ, медицинаны ғылыми-техникалық прогрессіз елестете де алмаймыз. Бәрі бір-бірімен тығыз байланысқан.

Қорытындылай келе, ғылыми-техникалық прогресс адамзаттың дамуына үлкен үлес қосты. Адамдардың қажетін не кемшілігі, ойлап шығарылған нәрселерді шығарып жатыр. Оның әлі бұл прогресс тоқтай қойған жоқ деп ойлаймын.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ «ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 9

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кl-11

Парақ / Страница № 1

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

„Жалынды жастар – жарқын болашақ".

Бұрынғы заманда бір мәселені білекпен шешсе, қазіргі заманда керісінше білім, ақыл-оймен шешіледі. „Бұрын біліктіліктің заманы болса, қазір білімнің заманы" деп бекер айтпаған. Бұл ғаламтордың ғасыры; адамның оқуға, өзін жетілдіруге деген көп мүмкіндіктері бар. Жер-жаһан адамы ғаламтордан керек ақпарат, мағлұматты тез таба алады. (~~Ғаламтор~~) Қызыққан не сүйетін істерімен де айналыса алады. Себебі, бұл заман оқу мен біліммен бала шыңдалуын қажет ететін заман. ~~Қазіргі ұрпақтар, жастар~~

Қазіргі ұрпақтар, жастар білім арқылы, көптеген технологияларды жасап шығаруға деген мүмкіндіктер (~~[illegible]~~) аз да емес. Ең сұранысы көп, пайдалылығы мол – „IT" мамандығы дейді. Мектеп түлектері мен жастар осы салаға терең оқыса, болашағымыздың жаңғыруына (~~[illegible]~~) деген бір нық қадам басып ед ~~[illegible]~~. Ғалымдар неше түрлі робот түрлерін жасауда, ойлап-тапқан жобаларын ұшу қарапты, құрастыруда. Соңғы да адам бейнедегі кішкентай бір істің өзі, осындай жетістіктерге жеткізгені жөні, таңғалдырады.

„Білімді мың жығар, білекті бірді жығар" деген ата сөзіміз осы заманмен тікелей байланысты тұр. Жүрегіңді, біліміңді өсіру, миыңды сақтауға жинайтын дүние. Ал кездері (кей) адамдар тек өз күшіне сенсе керек, осы заманда адам өз біліміне сеніп, талпынып оқу керек.

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 9

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-11

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 2

Тек білімді жастар ғана, елдің тағдырына ~~деген~~ көп үлес қоса алады. Тек ізденімпаз, талпынған жастар ғана болашаққа есік аша алады. 190 Еліміздің көркеюіне, тек қазіргі жастар ғана қол ұшын бере алады. 200 (Сондықтан қазіргі жастарға а)

Сондықтан қазіргі жастарға айтарым, тек оқу және білім алу — біз өміріміздің басты міндеті. Бар мүмкіндіктерді қолданып, алдыға ұмтылу керек. Ал біздің басты мақсатымыз — ұрпағымызға сапалы білім беріп, еліміздің жарқын болашағының болуы. Технологияны одан әрі дамытып, көп жетістіктерге жеткізіміз. Бұл үлкен абырой, бұл үлкен бақыт! Сондықтан да, осының бәрі тек біздің қолымызда! Болашаққа деген өз қол ұшыңды қос! Мен жастарға сенемін! 265 сөз.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ"
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 9

Облысы / Область .... Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-К1-12

Парақ / Страница № 1

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Эссе „еркін тақырып"

„Тәуелсіздік – ата-бабамыздың сан ғасырлық арманы"

Тәуелсіздік – ата-бабамыздың сан ғасырлық арманы. Осыншама уақыт бойы ата-бабамыз тәуелсіздік алуға ұмтылған. Қаншама тер, қаншама қан-төгіс... Мұның барлығы біздің балаларымыз жарқын, әрі бақытты өмір сүруіміз үшін.

Тәуелсіздік алмас бұрын, еліміздің жағдайы мүлдем басқаша еді.. Ал, қазіргі таңда „Тәуелсіздікті" жыл сайын тойлайтын уақытқа да жеттік. Жыл сайын, мұғалімдеріміз „Тәуелсіздік" туралы сынып сағатын өткізетін еді. Тәуелсіздік туралы тақырып жатқан кезде, сынып жетекшіміз, „Тәуелсіздікті" қалай алғанын, басынан қандай қиыншылықтар өткенін, қандай жермен және қандай еңбекпен келгенін әңгімелеп береді. Дүкендерде тауар болмай, тіпті аштық кезі болғаны да анық. Бір кезде, „Тәуелсіздік" туралы естігенде, апайымның мына сөздері есіме түсіп, кете береді:

„Ол кезде, студент болған кезім ғой. Әлі жас болдық, бірақ бізді оқудан шығарамыз деп қорқытатын еді. Алаң жоқ, оқуда оқып жүрген жастар, тәуелсіздікті алу үшін, біраз қиындықтарға тап болдық." Осы оқиғаны баяндаған кезде, көзіне жас түсіп кетті.

Тәуелсіздік алар кезде, біздің елімізге шешімді дұрыс қабылдай алатын, жауапкершілігі бар адам керек болды. Қазақстанның тұңғыш президенті: Н.Ә Назарбаев болды.

Бір кітапта ма, мақалада ма, қателеспесем „Біз жастарға сенеміз" деген сөйлемді көрдім. Бұл сөйлемнен кейін, біраз ойланып қалдым. Ата-бабаларымыз бізге бақытты балалық шақ сыйлады, бізге тамаша өмірді көрсетті! Олардың арқасында біз ешкімге тәуелді болмадық. Сондықтан да біз жастар ата-бабаларымыздың үмітін ақтап,

«Қазақстан жерін» көркейтіп, елімізді мақтан тұтуымыз қажет. Біраз жылдар бойы олар тәуелсіздікті аңсады. Әрине де ата-бабаларымызға мың да бір алғыс білдіреміз!!

Бірақ, соңғы өзінде де еліміз қорқыныш пен сенімсіздік күйінде. Әрине, барлығы өзіміздің қолымызда.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 9

Облысы / Область .... Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-1

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника — Парақ / Страница № 1

Эссе

„Жалынды жастар - жарқын болашақ"

Болашақтың тағдыры жастардан басталады. Жастар еліміздің мақтанышы, көркі мен бегі деп те айтуға тұрарлық. Болашақ ұрпақтың елді басқарушы болып табылады. Күш жігері көп және енді ғана дамып бара жатыр. Гүл шәкты жайқалып өсіп. Өмірдің қызығын татып жатқан. Жасы кімен үлкен ата-апаларымыздың не себепті жастардан үміт күтуде?

Мен бұл сұраққа. Өз ойым, пікірімді былай айтқым келіп тұр. Қазіргі кезде біздің тәуелсіз елде өмір сүріп жатқанымыз. Біздің батыр ата-апаларымыздың еңбегі. Ендігі кезек біздің қолымызда. Біз жастармыз! Сол себепті тәуелсіз елімізді сақтау үшін. Салт-дәстүрімізді, дінімізді, тілімізді, (~~сақта~~) ұрпағымызды сақтап, құрметтеуіміз абзал. Көп жыл бойы күрескен елімізді сақтап. Әрі қарай дамытып, Бүкіл елдер арасында танымал болуымыз. Өз қолымызда. Қазіргі кезде көп жастарымыз өз тілінен ұялу туралы мәселе өте өзекті бола бастады. Қазақстан жерінде тұра қазақ тілін білмеу бұл ұят зат. Ата-аналарымыз бізден үміт күткенде. Ал жастар болса, өз тілімен, дәстүрін білмей жүр. Осыған орай мен ойлаймын жастар ең алдымен. Қазақ әдебиетінің ақын жазушылардың шығармашылық жолымен танысуы тиіс. Мысалыға алатын болсақ Мұхтар Әуезовтың Абайдың қара сөздері. Бұл кітап әр қазақтың үйінде болуға тиіс кітап. Былай қарап отырсақ. Қазақстан елі. Көптеген әлем байында жоқ қазба байлықтармен бай. Мысалға химиялық элементердің бүкіл элементі бар. Бірақ бұл байлықпен дұрыс қолдана алмаймыз. Ол үшін әрине білімі бар, ақылды жастар ~~қажет~~

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік | Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Класс 9

Облысы / Область

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кl-1

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 2

Сондықтанда бүкіл бұл үмітті біздің яғни жастардан күтеді.
Қортынды шешімге келе сол үмітті біз шындыққа айналдырып. Барлық жастарымыз ақылды да, білімді адам болып. Елімізді әлемге көрсетіп. Әлеуметтік және экономикалық жағынан өсіп. Өзіміздің өнертапқыштық заттар мен техникалық құралдар ойлап тауып. Сонда ғана біз „Жалғызы жастар-жарқын болашақ" бола аламыз. Бәріде өз қолымызда.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя .... Класс 10

Облысы / Область .... Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кв-3

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 1

„Атаның әділ кек үшін..

Махамбет Өтемісұлы – XIX ғасырдағы Патша үкіметінің қазақ еліне көрсеткен езгісіне қарсы көтеріліске шыққан батыр, ақын, дара тұлға. Көрсетілген көптеген қорқау-лоқы, қанауға қарамай жұртының болашақ тағдыры үшін бәріне төзген – Махамбет. „Атаның әділ кек үшін..." деген өлең жолдарынан мен не түсіне аламын?

Қазақ жайылымдарын тартып алып, халыққа көп мөлшерде салық салып, ауыртпашылық көрсеткен Ресейдің езгісіне жай ғана қарап отыра алмаған Исатай мен Махамбет қол жинап, үкіметке қарсы көтеріліске шығуға шешім қабылдады. Қазақ халқының негізгі кәсібі мал шаруашылығы болғандықтан, жайылымдық жерлердің тартып алынуы үлкен қасірет еді. Олар бұл мәселенің шешілуінің қаншалықты маңызды екендігін түсініп, сезіне отырып, бұндайға жол бермеу керек деп шешті.

Бұған дейін де, бұдан кейін де отар елдердің қандай да бір қарсылықтарына Патша үкіметінің берген жауабы – қуғын-сүргін, тіпті өлім жазасы. Оның бәрін біле тұра, жар тәуекел етіп еш қорықпаған батырымыздың өлімі жайлы. Ол киіз үйінен шыққанда өзінің жүйрік тұлпарының жоқтығын аңғарып, ауыл ішіндегі тым-тырыс жағдайдан өзінің ақтық демінің келгенін түсінгендей, отыра қалып, иман келтіріп, іштей қоштасып жатқан кезде, арт жағынан оқ тиіп, өмірден озды деген деректер бар. Оны өлтірген, жалдамалы, тапсырыспен жіберілген адамдар. „Жеңді мойындасаң, кешірім сұрап, ант берсең, тиіспейміз" деген

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 10

Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кв-3

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 2

сөздерге мойынсұнбай, өмірінің соңғы сәтіне дейін берілмеген Махамбет еріккен көз жұмды. Ол өзінің істеген істерінің көп үшін, яғни халық үшін жасағандығын дәлелдеді. Осы сәтте поэзия өнерінің шебері Мұқағали Мақатаевтың „Айналайын ананың айтқан абайламай, Дариға-ай, Махамбеттер, Абайлар-ай" деген есіне түседі. Жеке бастың қамын ғана ойламай, өміріне қанша қауіп төніп тұрса да, халық жұртының жағдайын, туған жері мен елі үшін жан пида өздерін құрбан еткен батырлар...

Көтерілістер сәтсіз аяқталса да, көп үшін аттанған ержүрек Махамбет батырымыздың ерлігі біздің жадымызда мәңгілік өшпес тұлға болып қала бермек.

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік   Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя ....   Класс 9

Облысы / Область ....   Предмет Қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-ХL-Б

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника   Парақ / Страница № 1

М. Әуезовтың әңгімелеріндегі әйел тағдыры

Мұхтар Әуезов өмір сүрген замандағы әйелдердің немесе қыздардың тағдырын елестетіп қарайтын болсақ, ол кезде қыздар тұрмысқа шығатын болса, ата-анасының рұқсатымен тұрмысқа шыға беретін еді. Немесе жаңа туылған кезімен атастырып қоятын болған. Оған қарамай, халық саны да көбейіп отырған. Бұндай жағдайлар болмаған шығар әрине. Бірақ, мен оқыған шығармаларда осылай суреттеледі.

Тұрмысқа шығатын қыз қаламаса да, тұрмысқа шыққан. Өйткені, жігіттің ата-анасымен қыздың ата-анасының қалауы немесе тұрмыс-тіршілік жағдай болмай ақша беру.

Егер де осындай жағдай қазір болатын болса, тіпті елестете алмаймын. Себебі, салт-дәстүр бойынша алып қашса араз жағып жіберетіндер де бар.

Мұхтар Әуезов әңгімелерін түсініп, анықтап оқитын болсақ, қыздар мен әйелдердің айырмашылығы бар. Мысалы, қыздар шаштарын өріп, тақия киіп жүретін болған. Ал әйелдер болса, шаштарын мүлде көрсетпей орамал тағып жүрген екен.

Ол кездегі әйелдер мен қыздар өте мықты болған. Қазіргі замандағы әйелдер мен қыздарды сол заманға апарып тастайтын болсақ, шыдаулары екі талай. Бұл менің жеке ойым...

Бұндай жағдай қыздың өміріне әсер етеді. Себебі, „жерде жатқан қыз жоқ" деген сөз бар. Бірақ, ол кезде салт-дәстүр бойынша қалың мал береді деген сөз емес. Қалың мал ретінде жылқы, қой деген шықты төрт түлік берген. Бәрі бірде, бұндай жағдай дұрыс емес.

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ «ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 9

Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-5

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника

Парақ / Страница № 2

Осы сияқты мәселелерді шешетін әр ауылда би-шешендер болған. Би-шешендер әділетті шешім қабылдай отырып, ауыл адамдарының тыныштық, бейбітшіліктерін сақтап отырған. Осындай мәселелердің орын алуына тек адамдар турасы тарихта қалады.

Осындай тарихта болған мәселелерді шешіп кеткен әрбір адамның еңбегі бағаланады. Себебі, бұл қандай жағдай болса да тарихта сақталады.

М. Әуезовтың шығармаларындағы тіл тақырыбында осындай жағдай орын алса, ерлі-зайыптылар өмірінің соңына дейін бірге бола алмауы мүмкін немесе бармақ жасы болып өмірінің соңына дейін бақытты болуы мүмкін

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя Класс 10

Облысы / Область Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кl-16

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 1

Ғылыми-техникалық прогрестердің адамзатқа әсері.

Ғылыми-техникалық прогресс қазіргі таңда жаңа жарқын, дамыту үстінде. Оның тіпті әртүрлі түрлері әртүрлі бағытта шарық ұруда. Жаңалардың үдерісінің өзі де ғылыми-технологияларға әсерін тигізіп жатыр. Түрлі технологиялар күннен күнге жаңарып, біздің өмірімізді жеңілдетуде. Әлемде бәсекелес алғы біздің осы озық технологиялармен дамуымыздың бір нәтижесі деп білемін. Осы өмірімізден орын алып жатқан ғылыми-техникалық прогрестері адамзат өміріне түрлі зиян алады.

Ғылыми-техникалық прогрестердің дамуына әсер көрсетіп, бірақ адамзат өміріне айтарлықтай зиян тигізуде. Менің ойымша адам баласының бойына, дамыған ғылыми-технологиялар, жаман қасиеттерге ұштасып келеді. Алайда оның зиянына да бармаймын емес бірақ біле бермейді. Мысалы қазір көбінесе жертаналарың қамқорда бұрында адамдар атқарған қызметті дамыған озық технология, яғни роботтар атқарып жүр. Шынымен де технологиялардың әсері болмағанда, бұрынғы ескі технологиялардың қажет немесе жарамсыз қалдықтарға тиіп кетер деп ойлаймын. Бірақ олар технологияға тәуелді болып қалғандарын аңғара алар емес. Осы ғылымға өз әсерін жасаған технологиялардың зияндарын атап айтсам. Біріншіден, адамдардың ғылыми-технологияларға деген тәуелділігі, яғни технологияларға әуестене түсуі, қолданбағанда алып шыға алмайтын зат санау. Екіншіден, адамдардың қарым-қатынасын бұзды. Мысалы технологияларға әуестеніп тәуелді адам, өзіне пайдалы нәрсені қалай шығару керектігін қадағалап, яғни пайдалы нәрсені ойлауға келмейді, ол дегеніміз адамның өзін-өзі тануына, жаңа танымға кері болады. Үшіншіден, адамдардың жалқаулық сезімін туғызады. Ол қалай дейсіз, әрбір технологияға әуестенген адам көз-көре жұмыс қолы тұрған нәрселерін жалқаулықпен, яғни өтіп келмегендіктен

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

Қатысушының деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік / Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 10

Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-кв-16

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника — Парақ / Страница № 2

бас тартады. Осының ғылыми-технологиялық прогрестің зиянына да жақсы жақты тұстары бар. Егер біз ол жылдам өсіп жатқан технологияларды тиімді пайдалана алсақ, одан әрі дамыған елміз деп санаймын. Неге мен олай ойлаймын? Себебі әр нәрсенің зияны мен пайдасы болады. Оны пайдалана қолдана білген адамға кез келген нәрсе тек өз игілігін тигізеді, оның зияны жоқ. Ғылым-технологиялардың пайдасын қазірде айтатын болсам олардың адамзатқа әсері көп. Егер біз технологияларға тиімді бағыт-ау қолдануға болатынын білсек. Оны ойлау ең негізгі қолдана білсек, адамзаттың өзін-өзі дамытуға үлкен себеп болады.

Қорытындылай келе, мен ғылыми-технологиялық прогрестің адамзатқа әсерінің өте пайдалы жері бар екенін айтамын. Әр нәрсенің пайдасы мен зияны айқатты тұрады болады. Сондықтан кез келген нәрсе болмасын тек дұрыстап қолдана білу керек.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ ... РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ...

...ң деректерін БАС ӘРІПТЕРМЕН толтыруға арналған бөлік   Секция для заполнения данных участника ЗАГЛАВНЫМИ БУКВАМИ

Аты-жөні / Фамилия Имя

Облысы / Область

Класс 9

Предмет қазақ тілі мен әдебиеті

2-028-kl-6

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника   Парақ / Страница № 1

(Эссе) "Жалынды жастар-жарқын болашақ".

Қазіргі жалынды, көздерінде от ойнаған, жастар-келешегіміздің ертеңі. Болашағымыз абыройлы, саналы, тәрбиелі жастарға толы болу үшін, оларды дүние есігін ашқаннан бастап тәрбиелеу қажет. Қазіргі заманның жастары еліктеуіш, қызығушылықтары тасып тұрған ұрпақ, сондықтан оларға алдыңғы аға-апаларымыздан оң тәлім-тәрбие, білім-өнеге алған маңызды. Өскелең ұрпақ еліміздің ішкі және сыртқы мәселелеріне араласып, көмек қолдарын созатын болса, еліміздің болашағы мықты, кемел болмақ. Жастар еліміздің дара және дана тұлғаларымызбен кездесіп, сұхбат алып, өмірбаянын біліп, өздеріне керекті деректерді, нақыл сөздерді санасына тоқып алса, біздің қазақ елінен асқан, мықты ел болмайды деп ойлаймын. Себебі, қазақ жастары өздерінің тарихын, ата-бабаларымыздың "біз үшін, "болашағымыз үшін" қиналып, сол қиындықтарда берілмей, күрескенін білсе басқа қарап жатады деп ойламаймын.

Сонымен қатар, бала тәрбиесі. "Бала тәрбиесі баршаға" деген нақыл сөзді барлығы естіді деген ойдамын. Бала тәрбиесі әр мемлекетте, әр жыл сайын өзекті мәселелердің бірі. Өйткені, бала тәрбиесі нашар, ешбір адам балаға көңіл бөлмейтін болса, болашағымыз бұлыңғыр болады. Ата-ана тәрбиесі, балабақшадан бастап, мектеп мекемелеріндегі мұғалімдер тәрбиесі баланы бірте-бірте адамгершілікке, қамқорлыққа, өзім үшін емес, басқалар үшін пайдам тисін, елім, жерім, халқымның қамы үшін дейтін қасиеттерге үйрету керек. Бала жаман болып туылмайды. Оны сондай іске итермелейтін, мінезі нашар болып шығатын, оны қоршаған орта себебі. Егер де бала ата-ана, ұстаздар баланың

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ "ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

кімдерге араласады, қандай адамдармен сөйлеседі деп қызғушылық артып, ақылдаға барлығы жақсы болады. Бала тәрбиесінде ата-ананың, ұстаздардың, достарының ақылдары, берген тәрбиелері, өнегелері өте маңызды.

Ойымды қорытындылай келе, биылғы жылды ел басымыз Қ.Ж.Тоқаев "Жастар жылы" деп санауы бекер емес. Ол кісі еліміздің жастарына, қазақ елінің болашағы барына кәміл сенеді. Өскелең ұрпақтың қазіргі еліміздің жерін, тілін сақтамаса, қолданбаса, оны келешек ұрпаққа қалдырмаса, ұлттың атауы өшіп, жоғалып кететіндігіне қорыққан, Мағжан атамыз жастарға бірнеше өлеңдерін арнаған. "Мен жастарға сенемін!" деп бастаған өлеңінде Мағжан Жұмабаев өзімен еріп келе жатқан ұрпаққа сеніммен қарап, олардың қайраттылығына, қарапайымдылыққа, намыстылыққа, барлығын "бауырым" деп санауға баулыған. Менің айтайын дегенім, қазіргі жастар, яғни біз, өскелең ұрпақ болашағымыздың өзен-көлін, жап-жасыл даласын, тау-тасын сақтап қалу бізге аманат. Ата-бабаларымыз біз үшін, елі, жері үшін өз өмірлерін қиған, сондықтан осы себептен бізде еліміздің болашағы үшін күресіп, еңбек етпес пе? Осылайша, мен де еліміздің болашағына, келешегіміз берік болуына кәміл сенемін. Оған мен де өзімнің қазы ұшындай тигізуге тырысамын. Және де мен өзімен жасты, менен кішкентай балаларға айтарым келетіні, "егер де сен елімді елде, таза жерде, таза ауада, тәуелсіз мемлекетте тұрғың келсе, қазірден бастап, елге көмектесіп, айналаңды тазалап жүр." Бұл басқасы, елімді, тәуелсіз елді қорғап, сақтап қалу - саналы, жалынды ұрпақтың қолында.